

Jana je v posledním ročníku základní školy a musí se rozhodnout o své bezprostřední i vzdálenější budoucnosti. Ve škole se jí vždy líbilo a má tam spoustu přátel. Někteří z nich půjdou na střední školu, jiní na učňovský obor, či do zaměstnání.

Janu baví hlavně biologie a zeměpis. K jejím hlavním mimoškolním zájmům patří ochrana přírody a zvířat. Je členkou zájmového sdružení ochrany přírody (loni pomáhala organizovat sbírku peněz na tyto účely). O víkendech se skupinou přátel pomáhá při údržbě přírodní rezervace. Ráda tráví čas v přírodě a ráda pracuje ve skupině. Chtěla by dělat nějaké povolání, které souvisí s ochranou přírody a životního prostředí. Uvažuje tedy o následujících možnostech:

1) Gymnázium a posléze studium přírodních věd na vysoké škole.

Mohla by se pak věnovat např. vědecké práci v oblasti ekologie. Bojí se však, zda to pro ni nebude příliš náročné studium. Nabídka zaměstnání pro ekology též není příliš velká.

2) Střední odborná škola - např. zemědělská, nebo lesnická. Jana má pocit, že tu by zvládla snáze. V místě jejího bydliště taková škola je. Konec konců by pak mohla pokračovat na vysoké škole.

3) Střední odborné učiliště - např. zemědělské, lesnické, zahradnické ... To by obnášelo více praxe. V místě jejího bydliště však takové učiliště není - musela by bydlet v internátě.

4) Dobrovolná práce v zahraničí, např. v Africe, v jihovýchodní Asii. To by jí však muselo být 18 let.

5) Zaměstnání. Mohla by najít práci odpovídající jejím zájmům, pro kterou se nevyžaduje žádná formální kvalifikace. Bývá to však často práce sezónní, často se očekává, že tento druh práce lidé dělají bez nároku na odměnu - nabídka stálého zaměstnání v této oblasti není velká.

Otázky:

1. Co byste dělali na místě Jany? Proč?
2. Jakou druhou možnost byste měli v záloze?
3. Mohlo by jí něco při rozhodování pomoci?
4. Může zvolit několik alternativ současně?
5. Jakou úlohu hraje při podobném rozhodování ochota riskovat?

Poznámky:

Lukáš končí základní školu a uvažuje, co dál. Loni byl na třítydenní brigádě u právnické firmy a tehdy se rozhodl, že by chtěl v tomto oboru pracovat.

Ve škole si vede dobře, jeho učitelé si myslí, že by měl jít na gymnázium a posléze na vysokou školu. Jeho tatínek si však není tak jist - ví, že spousta vysokoškoláků těžko shání práci. Lukášovo studium by též rodinu stálo hodně peněz.

Maminka také váhá, je však rozhodnuta pomoci Lukášovi uskutečnit jeho přání. Lukáš si chce najít nějakou práci o sobotách, večerní úklid nebo něco podobného, aby rodině finančně přispěl.

Uvažuje tedy o následujících možnostech:

1) Denní studium na gymnáziu a posléze na vysoké škole (právnická, nebo filosofická, či ekonomická fakulta).

2) Studium na střední škole sociálně-právní, po té případně studium na vysoké škole.

3) Dálkové nebo večerní studium na gymnáziu, střední škole plus jakékoliv zaměstnání na částečný úvazek.

4) Zaměstnání u právnické firmy, kde by získal praxi; přitom by si mohl dělat nějaký kvalifikační kurs a dle situace později dál studovat.

Co byste mu poradili a proč?

Poznámky:

Radím, aby si Lukáš ...

Ondřej je v posledním ročníku základní školy a uvažuje, co dál. Nejraději by šel hned po škole pracovat - chtěl by dělat něco kolem aut. Je tu však problém: Ondřej byl přistižen při vykrádání aut, a je tedy na dobu jednoho roku pod dohledem kurátora pro mladistvé delikventy.

Ondřej je podle zákona o tomto faktu povinen informovat případného zaměstnavatele, který by mu v průběhu tohoto jednoho roku nabídl práci. Po uplynutí této doby - pokud se ničeho dalšího nedopustí - zaměstnavatele o svém deliktu informovat nemusí.

Ondřej se polepšil a nemínil nic podobného spáchat znovu, má však strach, že když se případný zaměstnavatel doví o jeho deliktu, nepřijme ho.

Má tedy na vybranou z těchto možností:

1) Nějak přestát onen rok, kdy je pod dohledem kurátora, třeba i jako nezaměstnaný. Pak by byl „čistý“ a nemusel by zaměstnavateli nic o svém přestupku říkat.

2) Jít na střední odborné učiliště - obor automechanik, opravář motorových vozidel apod. Tam by ho mohli přijmout i s horším vysvědčením.

3) Jít pracovat k nějaké firmě, která si připravuje vlastní učně. Těch je však dnes minimum.

Kdo mu může pomoci:

Existují instituce, které pomáhají mladistvým delikventům při hledání vhodné možnosti vzdělání, odborné přípravy či zaměstnání. Jistě by mu pomohl jeho kurátor, sociální pracovník, poradce na úřadě práce.

Co by tedy podle vás měl Ondřej dělat?

Zamyslete se nad několika možnými alternativami.

Poznámky:

Ondřej by měl ...

